

АДЫГЭ

МАКЪ

1923-рэ илъэсым
гъэтхэпэм
кыщегъэжыагъэу
кыдэкы

№ 121 (22810)

2023-рэ илъэс

ШЭМБЭТ

БЭДЗЭОГЪУМ и 8

ОСЭ ГЪЭНЭФАГЪЭ ИИЭП

6 +
тисайт

WWW.ADYGVOICE.RU

тихъытыу нэклубгохэр

Адыгэ Республикэм и Правительствэ игъэзет

МэфэкIымкIэ афэгущуагъ

Адыгеим и Лышхъэу Къумпыл Мурат унагъом, шүлэгъум ыкIи шыпкыагъэм я Мафэ ехуылэу кутырэу Гавердовскэм цылагъ.

язытет зэрэдэгъур ашIэн фæе. Ащ цыгуазэхэ зыхукIэ, яцыхыи нахъ зытетыжыщт, текIоньгъэри нахъ къагъэблэгъэнымкIэ ишлуагъэ къахъыщт. Партией «Единэ Россием», общественнэ организациехэм ыкIи цыф гумэкIыпэхэм ялэпылэгъу хэлъэу хэушхъафыкIыгъэ дзэ операцием хэлажэхэрэм, ахэм ягупсэхэм, мобилизацием кыхиуытэгъэ пстэуми лэпылэгъу тафэхуыщт», — кылуагъ Къумпыл Мурат.

ХъакIэцIыкIу Джамботрэ Нурэрэ яунэгъо зэгурIожь хъакIэхэм ренэу нэгущоу апэгъокIынхэр шэны фэхъугъ. Ахэм нэгъыритф аплугъ: кыуиплIырэ зы пхъурэ. Зерифэшъуашэм тетэу кIэлэцIыкIухэр зэраплугъэхэм ыкIи унагъом игъэпытэн кыдильытэрэ пшъэрылхэр чанэу зэрагъэцIагъэхэм апае кIэлэцIыкIухэм янэ Ным имедалэу я II-рэ шъуашэ зилэр фагъэшъошагъ. Ахэм ялфыгъэхэм шыIэныгъэм чIыплIэ гъэнэфагъэ шаубытыгъ, Iоф ашIэ, унагъохэр ялэх, нэнэжымырэ тэтэжымырэ джы агъэгущоу ахэм къахъагъэхъуагъэ сабий 18-мэ. ХъакIэцIыкIухэм яунагъо кутырэу Гавердовскэми, ягупсэ кудажэу Пщычэуи лытэныгъэ къащыфашы. Ялфыгъэхэм шысэ афэхъуагъэ ятэжъэу илъэс 90-рэ шIэхэу хуыщтымырэ илъэс 87-рэ зыныбжы нэнэжымырэ. Аныбжы хэклотагъэми, ахэр Iоф горэм ренэу пылтых. ГушыIэм пае, ХъакIэцIыкIу Джамбот бэрэ шаклоу шытыгъ, джы кызнэсыгъэм пцэжыеешэныи шэкIонми апышагъ. МэфэкIэу къэблагъэрэм фэшI АР-м и Лышхъэ Надеждинхэмрэ ХъакIэцIыкIухэмрэ яунагъохэм арыс кIэлэцIыкIухэм шлухъафтынхэр арытыгъэх, медалэу «Шүлэгъумрэ шыпкыагъэмрэ апае» зыфиIорэр унэгъуитIуми аритыжыгъ. Илъэс 25-рэ ыкIи ащ нахъыбэрэ зэдыщылагъэхэу цысэтэхыплIэ нэмыкI унагъохэм

Сабыибэ зэрыс унагъохэу язэдэгъэштэныгъэкIэ, яхэгъэгу шүлэгъоу фырялэмкIэ ыкIи язэгурIоныгъэкIэ нэмыкI унагъохэм шысэ афэхъун зылъэкIыщтхэм ащыщхэм ар алуагъ. ХъакIэцIыкIу Джамботрэ Нурэрэ тхъамэфитIукIэ хагъэу-нэфыкIыщт зы шыIэныгъэ гъогу зытетхэр илъэс 68-рэ зэрэхъурэр. Ахэм унэгъо пытэ ашIагъ, кIэлэцIыкIуитф аплугъ. Джащ фэдэу Надеждин Владимиррэ Оксанэрэ унагъо зызэдашлагъэр илъэс 25-рэ хъугъэ. Ахэм акъуиплIымэ ащыщэу Александр хэушхъафыкIыгъэ дзэ операцием хэлажэ.

Адыгеим и Лышхъэу уна-

гъохэм яхъахъагъ, мэфэкIэу къэблагъэрэм пае афэгущуагъ. Гъэхъагъэу ялэхэм, тапэкIэ зэшлуахынэу щыт Iофыгъохэм ыкIи ямурадхэм зашIегъэозагъ. Надеждинхэм залокIэм Адыгеим и Лышхъэу кыхигъэщыгъ ахэм акъоу Александр фэдэхэм республикэр зэрарыгушхорэр. Дышъэ медалькIэ ащ кыуухыгъ Санкт-Петербург артиллериемрэ ракетидзэхэмрэ я Академиеу дэтыр. 2022-рэ илъэсым Iоныгъом кыщегъэжыагъэу хэушхъафыкIыгъэ дзэ операциер зыщыкIорэ шюльпырым ар щыт. АР-м и Лышхъэу кызырилуагъэмкIэ, ащ фэдэ цыфхэм ашхъэкIэ лыхъужыныгъэ зэ-

рахъэ, хэгъэгоу зыщыпсэухэрэм ыпашхъэ пшъэдэкIыжъэу щыхъырэр икъоу къагурэлэ ыкIи нэмыкIхэм шысэ афэхъуагъ. Александр нэмыкIэу мы унагъом джыри кIэлищ ис: Алексей къалэу Воронеж дэт университетым студент, инновационнэ технологиехэмкIэ Iоф ышIэщт, Владимир — лицееу N 34-м чIэс, Денис — апэрэ классым кIощтхэм ахагъэхъагъ. Ахэм ягъэхъагъэхэм, анахъэу зыпыл Iофхэм афэгъэхъыгъэу Лышхъэм кыфалотагъ. Къумпыл Мурат мы унагъом икъоу лэпылэгъу ратымэ зэригъэшагъ. Мобилизацием кыхиуытэгъэ цыфхэм яунагъохэм

лэпылэгъоу аратыщтым тегъэпсыхъагъэу зэхагъэуцагъэхэр ащ агу кыгъэкIыжыгъэх. Мэкъуогъум кышыублагъэу Къэралыгъо фондэу «Хэгъэгум иухъумахIохэр» зыфиIорэм ишюльпыр къутамэ кызыфагъэфедэзэ а Iофтхъабзэхэр зэшлуахыщтых. АР-м и Лышхъэ муниципалитетхэм ыкIи зэкIэ хэбзэ кыулыкIухэм пшъэрыл афишыгъ Къэралыгъо фондым гъусэныгъэу дырялэр нахъ агэлъэшынэу, хэушхъафыкIыгъэ дзэ операцием хэлажэхэрэм ыкIи ахэм яунагъохэм лъэныкIо пстэумкIи лэпылэгъу аратынэу. «Тилыхъужхэр ягупсэхэм апае рэхъатынхэ, ахэм яIофхэм

(ИкIэух я 2-рэ нэкIуб. ит).

МэфэклымкIэ афэгущуагь

(ИкIэух).

афэхуэгэхэм, джаш фэдэу кIэлэцIыкIухэр зыхэт обществэм ифэшуашэу зыплугэхэм ащ фэдэ тынхэр афагэшуашэх. Адыгэ Республикэм имуниципалитет пстэуми унэгъо зегурыложхэу арысхэм ащ фэдэ медаль аратышт. Ахэр 70-рэ мэхуух. 2009-рэ илэсым кышчыублагэу 2022-рэ илэсым нэс зэхьхэгусэ 831-мэ медалэу «Шулэ-гумрэ шыпкыагэмрэ апае» зыфилорэр афагэшшошагь.

«Лээшэу сигуапэу тинэгъо зегурыложхэм ыкIи унагъо агэпсыным ипчэшхьалэ тетхэм мэфэклI шлагом пае сафэгущю. Етлани а гушуагъом нахь хэзыгахьорэр нытыхэм гуфэбэныгъэ хэлэу якIэлэцIыкIухэр зэраплухэрэр, ахэм ягэхьагэхэм зэрашчыгушIукихэрэр пIээгунхэр ары. Ежь кIэлэцIыкIухэри ахэм кыятэжыых: шылэныгъэм

гэхьагъэ шызышIырэ цыфхэм ясатырэ хэуцох», — кыыхигъэщыгь Къумпыл Мурат.

Унэгъо насыпышIо зегурыложыр зыфэдэн фаер кээзыгъэлэгъорэ зэхьхэгусэхэм зэрафэразэр Адыгеим и Лышхьхэ кылуагь. Ащ кызырэхигъэщыгъэмкIэ, республикэм ипашэхэм анахь лэшэу аналэ зытырагъэтырэ лэныкыохэм ащыц унагъом игъэпытэн епхыгъэ лэфшIэныр.

«Цыфышхьхэм хэхьоним пае хэгъэгум ипашэхэм лэфтхьэбзабэ зэрахьэ. Ным, кIэлэцIыкIухэм ыкIи сабыибэ зэрыс унагъохэм Iэпылэгъу ятыгъэнымкIэ Президентыр кIэщакIо зыфэхуэгъэ лэфыгъохэр Урысыем шытышIуахых. Тэри тиреспубликэкIэ зэрэфэлэкIэу ахэм Iэпылэгъу тафэхуным тыналэ тетэгъэты. Мы аужырэ илэсхэм сабыибэ зэрыс унагъохэм япчъагъэ хэхьо. Непэ республикэм

ащ фэдэ унэгъо 7998-рэ щэпсэу», — кыыхигъэщыгь АР-м и Лышхьхэ.

Шьугу кыэтэгъэкIыжы: илэс кээс республикэм шыпсэурэ унэгъо 1000 фэдизмэ яцэнэрэ кIэлэцIыкIум ыкIи ащ ыуж кыкыгъэхэм апае сомэ мин 50 зэтыгъоу араты. Илэсэу икIыгъэм ащ фэдэ унагъохэм Iэпылэгъу ятыгъэнымкIэ лэфтхьэбзэхэм нахь зарагъэушъомбгугь. Илэси 8 зыныбжхэм кыашыублагэу илэс 17 хуэгъэхэм анэсыжэу пенсехэмкIэ Фондым мазэ кээс ахьщэ кыетлупшы. Илэсэу икIыгъэм зэхэу-бытагъэу ащ пае сомэ миллиардрэ миллион 900-рэ кыахагъэкIыгь. ПстэумкIи республикэм сабыйхэр зэрыс унагъохэм апае илэсэу икIыгъэм сомэ миллиарди 2,5-м ехъу кыащыфыхагъэкIыгь.

АР-м и Лышхьхэ
ипресс-кыулыкьу
Сурэтхэр: А. Гусев.

Лэпкь Iофыгъохэр — дунэе мэхьанэ яIэу

Дунэе Адыгэ Хасэм и ГъэцкIэкIо куп изэхэсыгъо непэ Мыекьуапэ шыклошт. Ащ хэтхэр республикэм икьэлэ шхьалэ тыгуасэ кьэблэгъагъэх, зэхэсыгъом изыфэгъэхьазырын тегъэпсыхьэгъэ зэхэгущыIэжь зэлукIэ ялагь.

Непэ зытегушылэнхэу агъэнэфэрэ Iофыгъохэр мыщ фэдэх: Дунэе Адыгэ Хасэм мы илэсым имэ-зихэу пыкыгъэм Iофэу зэшлуихыгъэр ащ итхьаматэу Сэхьурэкъо Хьаути кылотэшт, республикэ Адыгэ Хасэм илофшIэн кытегушылэшт ащ ипашэу Лымыщэкъо Рэмэзан, лэныкыо зэфэшхьафхэм

афэгъэзэгъэ комитетхэм мэзих зэфэхьысыжхэр джаш фэдэу япашэхэм кыашыштых, адыгабзэм изэгъэшлэн, ар кызытэгъэнэгъэным Iофыгъо кышалэтышт, ДАХ-м изымычэзыу Конгрессэу бжы-хэм шылэшт изэхэцэн Iофыгъохэм, ДАХ-м и Устав зэхьокIыныгъэхэр фэшлыгъэнхэм, адыгэм и

Мафэ мы илэсым илонь-гъо мазэ Урысыем ыкIи IэкIыбым зэрашчыагъэунэ-фыкIыштым, нэмыкIхэм атегушылэштых.

Зэхэсыгъор непэ сыхьа-тыр 12-м рагъэжэшт, ар зэрэкIуагъэм, унашъоу шашыгъэхэм афэгъэхьы-гъэ кыэбарыр тиккыкIэ-лэыкIорэ кыдэкIыгъохэм арыжъугъотэшт.

А. Лаутеншперг.

Осэшхо кыфашIыгь

«ЛээхьаныкIэм диштэшт гухэлъышхохэр» зыфилорэ форумэу Москва шыкIуагъэм Мыекьопэ кыралыгъо технологическэ университетым прикладной информатикэмкIэ икафедрэ ипашэу Цундышк Вячеслав ипроект анахь дэгъухэм щahalытагь.

Апэрэ мафэм авторхэм инвесторхэмрэ гъусэныгъэ зыдырялэн алэахышхьохэр япроектхэм нэлуасэ афашыгъэх. Цундышк Вячеслав ипроектэу «Информационно-аналитическая система анализа образовательного трека обучающегося на основе искусственного интеллекта» зыфилорэм экспертхэм осэшхо кыфашыгъыкIы лэныкыоу «Цифровые сервисы» зыфилорэмкIэ Урысыем ипроект 1000 анахь дэгъухэм ахалытагь. Проект 3000-м ехъу мы

лэныкыом кырахьылэгъагь, форумым хэлэжээнхэу кыахахыгъэр 75-рэ.

Форумыр заух нэуж Цундышк Вячеслав Владимир Путиныр зыхэлэжэыгъэ пленарнэ зэхэсыгъом кырагъэблэгъагь. Ащ ипроект джыри Iоф дашлэшт, бэдзэогъум ыкIэхэм адэжь «Архипелаг 2023» зыфилорэ форумэу Новосибирскэ шыкIоштым рахьылэшт.

Зэнэкьокъоу «ЛээхьаныкIэм диштэшт гухэлъышхохэр» зыфилорэм проект мин 24-м ехъу рахьылэгъагь. Джаш фэдэу ныбжыкIэ стартапхэм гъомылэпхэшI индустрием зышягъэушъомбгугъэнымкIэ и Акселерационнэ программэу «ФудСовет» зыфилоу, тактильнэ тхылъэу «ЗыгорэкIэ машIом зыкыштытэмэ» зышхьхэм ипроектэу МКЪТУ-м кыгъэхьазырыгъэхэми цыфхэр нэлуасэ афашыгъэх.

Зигугъу кыэтшыгъэ форумыр зыфитегъэпсыхьагъэр цыф чанхэр зэкъоу-цогъэнхэр, Урысыем изыкIыныгъэ игъэпытэн тельытэгъэ проектхэр кыахэгъэ-щыгъэнхэр ыкIи ахэм Iэпылэгъу ягъэгъотыгъэныр ары. Илэси 3-м кыкIоцI идея.росконгресс.рф зыфилорэ платформэм нэбгырэ мин 400 фэдизмэ зачарагъэтыгь. Форумым изэхэщакIо стратегическэ инициативэхэмкIэ Агентствэр, Росконгрессым и Фонд, Урысые Федерацием и ВЭБ.

Шьусакь!

Федеральнэ кыралыгъо бюджет учреждение «Темыр-Кавказ УГМС-м» кызызэргыгъэмкIэ, 2023-рэ илэсым бэдзэогъум и 7-мрэ и 8-мрэ машIом кыалэу Мыекьуапэ, Мыекьопэ районым икыушхьэлэ чыплэхэм, Адыгэ-кыалэ, Теуцожь, Тэхьутэ-мыкьое, Шэуджэн, Красногвардейскэ, Джэдэжэ, Кошхьэблэ районхэм закышшIэтын ыльэкIышт.

Зигугъу кыэтшыгъэ чыплэхэм, хыкьумхэм (кыамыл зэхэкIыхьагъэхэм), экономикэм ипсэуалэщы-хэм, тхьамыкIагъо кызы-щыхуон ыльэкIышт чыплэхэм апэблэгъэ псэуплэхэм машIо кыакIэнэным ищы-нагъо а мафэхэм шылэшт.

Метеокъулыкьум муниципальнэ образованиехэм ядежурнэ-диспетчер кыулыкьухэмрэ организациехэмрэ игъо афелъэгъу ренэу зэпхыныгъэ зэдырялэнэу, гумэкIыгъо кээхуон зэрилэкIыштым фэхьазырынхэу. Адыгэ Республикэм зыкыушъумэ-жынымкIэ ыкIи ошIэ-дэмышIэ лэфхэмкIэ и Комитет машIом зыкыштытэн зэрилэкIыштымкIэ цыфхэм макъэ аригъэлун фае.

Чылопс нэшанэ зилэ гумэкIыгъо кыэтэджын зыльэкIышт лээхьаным лээшэу зыщысэкьынхэ фээ шапхьэм тэхьанхэу, кээхуон ыльэкIышт авариехэм ядэгъэзыжынын фэгъэзэгъэшт бригадэхэм чэщи мафи Iоф ашIэнэу

игъо афелъэгъу. Чыплэ зыгъэлорышIэжынымкIэ кыулыкьухэм япашэхэм администрацием илофышIэхэр ягъусэхэу псэуплэ-коммунальнэ хьызмэтым ипсэолэ шхьалэхэм Iоф зэрашIэрэм чэщи мафи гъуэ лъафын фае.

ОшIэ-дэмышIэ тхьамыкIагъо Адыгэ Республикэм кышчыхуон зэрилэкIыштымкIэ муниципальнэ образованиехэм, къоджэ псэуплэхэм япашэхэм, зыкыушъумэжынымкIэ ыкIи ошIэ-дэмышIэ лэфхэмкIэ отдалхэм ялофышIэхэм, предприятиехэм, организациехэм, аварийнэ-кыгъээнэжыкIо кыулыкьухэм, учреждениехэм япашэхэм макъэ ягъэлугъэнэу ащ игъо ельэгъу.

Сурэтыр Іэшъынэ Аслъан
ТЫРИХЫГЪ.

Урысыем и Почтэ и Маф

ПОЧТА
РОССИИ

ЩыфхэмкIэ Iэрыфэгъунэу

Илэс кэс бэдзэогум иялонэрэ тхьаумафэ почтэ зэпхыныгъэм илофышлэхэм ямэфэкл тикъэралыгъо шыагъэунэфыкIы. Ащ ипэгъокIэу Урысыем и Почтэ Адыгэ РеспубликэмкIэ и Гъэорышлэлэ ипашэу Наталья Алифиренкэм тIуыкIагъ. Ямэфэкл кызэрэклIагъэхэр, ялофшлэн зэрэзэхэщагъэр ыкIи ащ зэхьокIыныгъэу фэхьугъэхэр, фэлэ-фашлэу агъэцакIэхэрэр, нэмыкIхэри кытфилотагъэх.

— ЩыIэныгъэм диштэу почтэм псынклэу зызэблэхъу. ТапшэкIэ щытхэм кытфагъэу-цурэ пшэрылхэр, мурадхэр амал зэриIэкIэ тэгъэцакIэх. Федеральнэ къэралыгъо учреждение «Урысыем и Почтэ», ащ ишъолъырышхоу «Южный» зыфилорэм анаIэ кыттет. Ти-лофшлэн технологиякIэу къекъэрэр зэкIэ хэтлхъанымкIэ ахэр тилэпылэгъушIух. Мары Аппарат шхьалэу Москва щылэм тиражированиер ригъэжъэшт, апэрэ сатырхэм ахэтэу Адыгэ-ими ар ышIышт. Илэс мэхъу лoф зэрэтшIэщтымкIэ графикым итабель электроннэ шъуашэм зитлхъагъэр.

ЗэхьокIыныгъэшхохэр тилэхэу

ахэхъэ. Сыд фэдэ ошIэ-дэмышIэ лoф къэхъугъэми, зыпкъ итышт, зэпымыоу пенсиер кытышт ыкIи кырахъабышт.

Мы уахътэм ехъулэу Адыгэ-им щыпсэурэ пенсионер мин 50 фэдимэ пенсиер афэтэхъы. Ащ дакIоу пенсионерым е социальнэ Iэпылэгъу зэрэтырэ цыфым иахъцэ Почтэм кы-щыраты е почтальоным кы-

ищкIэгъэ гъомылапхъэхэр почтальоным кыфыхъу мэхъу.

— **Наталья, хэткIи шгъэфэн почтэм икъутамэхэм ащыщхэр зычIэт унэхэм ятеплги, аклоцIи зэрэдъхэр. Джащ фэд, почтэм ило-фышлэхэм ялэжъапкIи зэрэмакIэр бэрэ кьалoу зэхэтэхы...**

— Илэс кэс а гумэкIыгъо-хэм ядэгъэзыжыын зэрэтфэлэ-кIэу ыуж тит. Почтэм икъутэми 135-рэ республикэм ит, ахэм ащыщэу 110-р кьоджэ псэупIэхэм ащылэх. Шыпкъэ, ащыщхэм гъэцэкIэжынышхохэр ящыкIа-гъэх, бэми а лoфшлэнхэр ащы-редгъэкIокIыгъ. ИкIыгъэ илэсыр тштэмэ, кьутэмэ 20 икIэрыкIэу зэтэдгъэпсыхъажы, ялофшлэн рагъэжъэжыгъ. Мы илэсым кьутэмэ 12-мэ гъэцэкIэжынынхэр арашылIэшт.

Компьютер паркым щыкIогъэ гъэкIэжынынхэм яшIуагъэкIэ лoфшлэлэ чIыплэхэр нахь зэтэгъэ-псыхъагъэхэ, цыфхэм яфэлэ-фашлэхэр нахь псынклэу агъэ-цакIэхэ хъугъэ. Программэр гъэцэкIэгъэным пае ащ лoф рызышIэшт операторхэр ыкIи Почтэм икъутамэхэм япашэхэр рагъэджэжыгъэх.

ЛэжъапкIэм игугъу кьэтшы-мэ, Урысыем и Почтэ и Гъэо-рышлэлэу Адыгэ Республикэм щылэм, ащ икъутамэхэм лoф ащызышIэхэрэм анахь лэжъэп-кIэ макIэу шъолъырым щыгъэ-нэфэгъэ сомэ мин 16 фэдызыр ары кьаратырэр. Ар ставкэу алыгъым елытыгъэу етIани нахь макIэ хъун елээкIы, мэкIэ дэд. Федеральнэ почтэ зэпхыныгъэм лoфыгъор етхылагъ, зэхьокIы-ныгъэшIухэр кыкIэлэпыкIонхэу

— **Наталья, тизэIукIэ-гъу шгъуимэфэкл ет-пхыгъ ыкIи ащ шгъукъы-зэрэклIагъэ гъэхъа-гъэхэмкIэ едгъажьэ тшIоугъуагъ.**

— Почтэм илофышлэхэмкIэ мы мэфэклым мэхъанэ иI. Хэти илэсым кыкIоцI ышIэгъэ лoфшлэнэр зэфэхьысыжы, тапэкIэ гухэлъышIухэр зыфегъэнафэх. Шхъадж ышIагъэм елытыгъэу нэбгырэ пэпч кыхэдгъэщыным тыпыл. ПостэумкIи Гъэорышлэлэм епхыгъэу лoф зышIэрэ нэбгырэ 82-мэ тафэгушIошт. Почтэм и Щытхъу пхъэмбгъу илэс кэс тетыштхэр кыхэтэхых, мыгъэ ащ нэбгырэ 20 хэфагъ. ТиофышIэ нэбгырэ 15-мэ щытхъу, 22-мэ — рээз-ныгъэ тхылхэр кьафагъэшъо-шэщтых. Ахэр министерствэ зэфэшъхъафхэм, Урысыем и Почтэ и Аппарат, шъолъырхэм кьарыкIыштых. Джащ фэдэу ветеранэу илэс пчъагъэхэм мыщ лoф щызышIагъэхэри тщы-гъупшагъэхэп, ахэр тимэфэкл зэхэхъэ кьедгъэблэгъагъэх.

Непэ ехъулэу анахь гъэхъэ-гъэшIоу кыхэзгъэщымэ шлои-гъор Адыгэим и Почтэ епхыгъэ кьутамэхэр кызэтэдгъээнхэ зэрэтлэкIыгъэр ыкIи кьэлэ-кIоцIым дэт кьутамэхэм ялофы-

шлэхэм ялэжъапкIэ кызэрафэ-тIэтыгъэр ары. Типшэрылхэр зэхьокIыгъэхэп: почтэм епхы-гъэу цыфхэм яфэлэ-фашлэхэр дгъэцэкIэнхэр, цифрэ техно-логиехэмрэ логистикэмрэ компа-нием защегъэушъомбгъугъэныр, проекткIэхэр чанэу пхырыщы-гъэнхэр, нэмыкIхэри.

— **Фэлэ-фашлэхэм ягу-гъу кызыедгъэжъагъэкIэ, нахь игъэкIомыгъэу пчъагъэхэмкIэ кьэлэ-тагъэмэ дэгъугъэ.**

— ПчъагъэкIэ кьэлэшъушIэп, сыда плэмэ фэлэ-фашлэу дгъэ-цакIэрэр бэдэдэ мэхъу. Ахэр едзыгъоу, етIанэ куп-купэу зэ-тефыжыгъэх. Ау лэныкьохэм-кIэ укыкIымэ, финанс, почтовэ, зырыз щэн бизнесымкIэ почтэм лoф ешIэ. Ащ нэмыкIэу банк фэлэ-фашлэхэр дегъэцакIэх ыкIи цыфхэм пенсиерхэр, гъэзетхэр, журналхэр, квитанции, мэкъэ-гъэу зэфэшъхъафхэр алэклэгъа-хъэх, коммунальнэ фэлэ-фа-шлэхэм ауасэ кьалахы. Зы гу-чыIэкIэ кьэлэон зыхъукIэ, почтэр — цыфхэмкIэ Iэрыфэгъу чIыпI.

— **Аужырэ илэсхэр тштэмэ, сыда шгъуило-фшлэн зэхьокIыныгъэу фэхъугъэр?**

сфэлонэп, ау кыхэзгъэщымэ сшIоигъу: жьоныгъуакIэм кы-щегъэжъагъэу джы пенсиер ыкIи социальнэ тынхэр Урысыем и Почтэ закъу Iэрылхъэу зытын-фитыр. Мыщ шIуагъэу хэлъыр бэ. ПсэупIэр зыдэщытым ыкIи ащ нэбгырэ пчъагъэу щыпсэ-урэм ямылгытыгъэу Почтэм ифэлэ-фашлэхэр зэпымыоу ыгъэ-цэкIэщтых. Хэгъэгум истратегическэ предприятиехэм Почтэр

фыхы зыхъукIэ, нэмыкI фэлэ-фашлэхэри зэшIуихынхэ ылэ-кIышт. Гущылэм пае, псэупIэ-коммунальнэ фэлэ-фашлэхэм ауасэ, тазырхэр, хъарджхэр, страховкэхэр ыкIи нэмыкIхэр ытынхэ амал иI, джащ фэдэу лоторейнэ билет кыщэфын, гъэзет, журнал зэфэшъхъафхэм акIэтхэн ылээкIышт. Ащ нэмы-кIэу, нэжъ-лужхэм ыкIи мызе-кIохэрэм апае цыфым нахь

Сурэтхэр: А. Ишъынэ

тэгугъэ. Къыхэзгъэщымэ сшю-игу икыгъэ ильэсым Мые-кыуапэ дэт къутамэхэм япачэхэм, яоператорхэм ялэжьапк-кэ къызэрэхэжыагъэр, гуры-тымккэ сомэ мин 30-м еху джы къагъэхэщт. Къоджэ псэуплэхэм ащылэхари джащ кледгъахъэхэ тшюиугъэ.

— Цыфхэм даохэр ягъэу зыкышхуагъа-за? Сид фэдэхэ ахэр?

— Къытэуалэх ыкы теле-фонккэ къытфытеох. Анахъу зыгъэгумэкыхэрэм ащыщ гъэ-зетеджэныр зикласэхэм пчэ-дыжым ар зерафамыхыер. Чыплэм елытыгъэу лофгъом идэгъэжыын тылэплъэ. Джащ фэдэу къушхъэхэм, мэхэм апэгъунгъу къоджэ псэуплэхэм, анахъу ом изытет къызызэ-ыхъэккэ, интернетыр къымыу-бытэу зэпыгъухэр лофшлэным фэхъух. Ащ емызгъэху цыфхэм бырсыр къалэты. Ау ар тэ къы-тэлъытыгъэп, Ростелекомым зэзэгъыныгъэ дытилэу дэгъу лоф дэтэшлэ. Ау ар ахэм ямы-пхыгъэу бэрэ къыхэккы.

Къутамэхэм ащыщ плэлэ гъэнэфагъэккэ зэфэтшынэу зыхъурэм, цыфхэм адэрэп. Арэуштэу тшыныр къызхэкы-рэрэр къутамэм лоф шызышлэрэр къэсымаджэу е зыгъэпсэфыгъо мазэр зиштэккэ зэблэзыхъунхэ зэрэщымылэр ары. Урысыем и Почтэ икыутамэ республикэм ит лофшлэплэ анахъ инхэм ащыщ, нэпэр мафэм ехъуллэу мы шолпыр структурэм нэбгырэ 800-м ехъумэ лоф шалэ нахъ мышлэми, лофшлэплэм лукырэр зэблэзыхъунхэ тилэп. Ащ къы-хэккыккэ мары джырэблагъэ къутырэу Первомайскэм шыпсэ-ухэрэм ядао зерамыхылапгъэ шылэп. Урысыем и «Народнэ фронт» ишолпыр къутамэ илы-кдохэм зафагъэзагъ. Ащ дэт къутамэм лоф шызышлэщыгъэ бзылфыгъэр, илэжьапккэ зэрэ-маккэми паеп, нэмыккэ къалэ зэрэкложыерэм къыхэккыккэ лукыжыгъ. Ащ даклоу къутамэм илофшлэн къызэтеуцагъ. Гъу-нэгъу псэуплэм дэт почтэм зыфагъэзэн фаеу хъугъэ. Къыз-гурэлэ ар зэрэмылэрыфэгъур, ау плэлэ гъэнэфагъэккэ згъэ-клон шылэп, ккэу къэсштэни згъотырэп.

Тилофшлэнккэ шыклагъэу шылэхэр тэлэгъух, хэкыплэхэм талгъэху, ау зэккэми уахътэ ящыклагъ.

— Наталья, интерне-тыр пытэу тищылэны-гъэ зыщыхъуцогъэ лъэ-хъаным хъутыгъэу къы-дэккыхэрэм къа-ккэуцлэхэрэм къащы-ккэгъэба?

— Ильэс къэс нахъ маккэ хъуэ тыкырэклэ. Ау сыдыгъоккы гъэзетхэр, журналхэр зикласэхэр шылэх ыккы ахэм яккэтхэгъу блогэккырэп. Анахъу къырат-хыккыхэрэм ащыщ чыгъхатэхэм ялэжьын, пщэрыхъаным афэгъэ-хыгъэхэр, ккэлэцкыккы литера-турэр.

— Почтэм ыгъэуцурэ ккэтхаккэу ыуасэ зэрэиным къыхэккэу рес-публикэм къыщыда-гъэккырэ гъэзетхэр цыфхэм къыратхы-ккынэу хъурэп. Ащ епхы-гъэу АР-м ккэуцлэ къэ-ралхэм ащыпсэурэ тилгъэпкъэгъухэм ады-рялэ зэхыныгъэхэмккэ ыккы къэбар жъугъэм иамалхэмккэ и Коми-тет итхъаматэу Шхъэлэхъо Аскэр, по-чтэм икыутамэхэм яло-фышлэхэр, гъэзетхэм яредактор шхъалэхэр зыхэлэжыгъэхэ дэккы-гъо зэхэсыгъохэр зэрэз-хащэгъэхэм тыщыгъуаз. Сыда ащ къыккэуцлэ-щтыр?

— Ары, гъэзет ккэтхаккэу тэ тышолпырккэ ины. Мы фэлэ-фашлэмккэ ильэсым къы-ккэуцлэ почтэм сомэ миллиони 10 — 11 фэдиз фэдэ ккэхъы. Ау тариф политикэр тэрэп зыгъэ-нафэрэр. Тызэхэтэу районхэм дэккыгъохэр ащытлэгъэх, хэккы-плэхэм татэгущылагъ. Комитетыр тигъусэу тарифхэр нахъ маккэ ашлэхэм фэшл писъмэ дгъэхъа-зыри дгъэхыгъэ, ау къыккэуцлэ-ккэуцлэ шлэрэп. Къэралыгъо предприятиеу «Урысыем и Почтэ» бэмышлэу пэщаккэ илэ хъугъэ, лофыр ащ зехифынэу тыщэгъуы.

— Тхъауегъэпсэу гуыц-Игъу укызэрэпфэхъу-гъэмккэ.

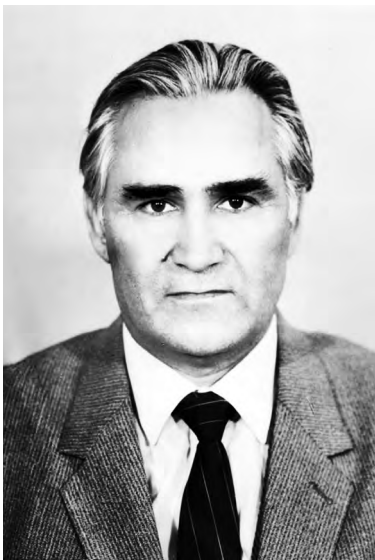
Р.С. Наталья Алифиренкэр федеральнэ почтэ зэхыны-гъэмккэ Адыгэ Республикэм и Гъэlorышлэнлэ ипачэу иккы-гъэ ильэсым агъэнэфагъ.

Ильэс 20-м ехъурэ лофшлэн зэфэхъафхэр ыгъэцаккэзэ къырыккылагъ. Почтэм бух-галтер къызэрыккыу цыри-гъажыи, ауужырэ ильэсхэм мы Гъэlorышлэнлэ ипачэу игодзэ лэнаткэ ылыгъыгъ. «Почтэр сэрккэ зэрэпаоу сищылэныгъ!» къытлугъагъ ащ.

ИШЪЫНЭ Сусан.

Цыфыр ыккы гупшысэр

Лирик иныгъ

Мы дунэешхоу къытэшлэкыгъэм ишъэбэгъ-дэхагъэ, илэшлугъэ- гъэшлэгъоныгъэ ккыгъэтхъэу шэлэфэ усагъэ Бэрэтэрэ Хъамидэ, игупшысэ налэхэр емызэщыжыгъэу, лудэнэккэ псыгъоу мэстанэм риунхэр фэуккочыгъ, адыгэ литературэр игучлэ мэккэ зафэккэ ыгъэбаигъ, бэу къымыгъэшлагъэми, шлагъэу илэр маккэп, усэккэ-лирикыгъ.

Илирикэ зэрэщытэу, сурэтшыгъэ къэгъэлэгъон ккэраккэ фэд: ...Тыгъэнэбзыйхэр слэгъу зэрэ-ризхэр!

Хэт къысылонэ, сыд къыс-щышылгъ?

Шу усэлэгъу! Джары си-узыр,

Гъатхэм шульэгъоу укысфи-хыгъ.

Шылэныгъэм игупсэф-рэхъат ыгъэнэсыпшлэу, зэпыуи зэпычи имылэу тхэщтыгъ усаклор, твор-ческэ ккэп лъапкы зэлуигъэккэ. Лэжьэккэ цыфым ылэ мып-шыжыхъу чыгум хэлхэр плы-гъэ-псэемыблэжыныгъэр, мэф-факкэ пэпчэ гушлугъоу хэлпыр, цыккыу ины агъу зылэтэу, апэккэ лъызыгъэккылатэу зэрэщытыр усаклор емызэщыжыгъэу къырило-тыккыгъ. Лофыр шылэныгъэм ылапсэу, цыфыр зыузэнккырэ амалышхоу зэрэщытыр, еж фэдэ цыфыр ыгъэлэплэныр, цыф лэпккыхэр зэгурьлонхэр мамырныгъэм зэрилъапсэр ыгъэунафэу усагъэ Бэрэтэрэ Хъамидэ.

Нэпкэ-пэпкэ дахэ зэрилагъэм диштэу, усаклор шылэулагъ. Джыри сынэгъу ккэп я 90-рэ ильэсхэм Мыекыуапэ игупчэу В. И. Лениным ылэ зыхыерэм, гъэмэфэ пчыхъапэхэр ащккэ агъэккэраккэхъу, жы ккы дахэу къыщызэхэхъэхэти, адыгэ джэ-гушхохэр зэрэщашыщтыгъэхэр. Хъатияклор нэчанба, хэшыпккы-гъэ хуылфыгъэ купымккэ ре-ккэуцлэ, «Уай, уай адыгэ усаклоу Бэрэтэрэ Хъамидэ! Хъарым къе-ккэуцлэгъэхэм «плэгъу тыккэ-гъаплл» ало» ылэзэ, Хъамидэ пчэгум къырицагъ, ежыри зэккэуцлэжыгъэп, «Анахъ пшэ-шэ къэшъуаккырытэрэх!» ылауагъ, бзыу тамэу, пшэшъэ ныбжыккэ дахэр пчэгум къыпэ-рэзагъ, тлурэ, зызэдэгъэсагъэм фэдэу, дахэу къэшъуагъэх.

Усаклор зылэштыгъэхэм къы-зэралоштыгъэмккэ, шэнышлэ-гушлэуцыу, хэти фэзафэу, иунагъуи, ишхъэгъуси зыпышын-хэ шымылэу шылагъ. Адыгэ къа-шъохэм ядэхэгъэ-гъэшлэгъоныгъэ Хъамидэккэ лэплэагъэ, арэу къычлэккыны иапэрэ усэ тхылгъу урысыбзэккэ къыдэккыгъэм «Ис-ламей» цлэу зыккыфишылгъэр, «Яблоня деда», нэмыккыхэри цыфымккэ уасэ зилэхъу, ыпэккэ зыгъаплэхъу, имурад ехыжы-гъэ фэзыгъэчфэхъу, ипоэтическэ жыккыащэ ыккы игутеу зыгъэлэш-

хэрэм зэрэщыщхэр къыушыхъа-тыгъ.

Бэрэтэрэ Хъамидэ ыгуккэ орадэу, къашъор лээшэу зэри-ккэсагъэхэр, илэгъу-иныбджэгъу-хэм, игупсэхэм дэгъоу ашлэщтыгъ ыккы къалоштыгъ. Ар зэрэщып-ккэр зэхэушлэ Хъамидэ илирикэ уеджэ зыхъуккэ, ар къыодэхашлэ, къыпфэсаккы, къыбделэ. Ильэс 64-рэ нылэп къыгъэшлагъэр усаклор, ау ар иусэ-гупшысэ хырахишхъэхэмккэ зэлыпккэ. Хъамидэ адыгэ литературэм апэрэу сонетыр къыхилхъагъ, усэккэ гъэшлэгъон лээшри ылэ къыригъэхъаныр фызэшлэуцыгъ.

Бэрэтарым иусэхэм ащыщхэр адыгэ композиторхэм ореды-шъохэм аралхъагъэх, ахэр тиартистхэм агъэжынычхы.

Усаклор литературэм фытегъэ-псыхъэгъагъ, еж усэхэр зэри-хыерэм имызакоу, Анхел Гимер ипсэу «Человек и волк», А. Островскэм итхыгъэхъу «Не было ни гроша да вдруг алтын», «Не все коту масленица» зы-филохэрэр адыгабзэккэ зэри-дзэккыгъэх, ахэр Адыгэ драме-атрэм ыгъэуцугъэх. Охътэ зэфэхъафхэм адыгабзэм рилхъэхэи къыхиутыгъэх Коста Хетагуровым, Корней Чуков-скэм, Ккышъэккэ Алим, С. Хох-ловым яусэхэр. Джащ фэдэу Шота Руставели ипоэмэ цлэрылоу «Витязь в тигровой шкуре» зыфилохэрэр адыгабзэккэ зэри-дзэккэ 1989-рэ ильэсым къыди-гъэккыгъ.

Бэрэтэрэ Хъамидэ АР-м ина-роднэ усаклэ, УФ-м культурэмккэ изаслуженнэ лофышлэ, Урысыем итхаккэуцлэ я Союз 1962-рэ ильэсым къыщегъэжыагъэу хэ-тыгъ, Адыгеим къэралыгъо пре-миехэр афэгъэшьошгъэнхэмккэ шызэхэхэщэгъэ икомиссии ит-хъамэтагъ. Ышлэрэ лофым ыгуи ыпси хилхъэщтыгъ.

МАМЫРЫКЪО Нуриет.

Дзэклोलхэм аЛэхэмклэ теклоныгъэр афытэ

Урысыем итарихъ нэклуб-гъуабэ хэт дзэклोलхэу зичыгу лах цыкы пэпчъ икьэ-гъэгъунэн пае зицылэныгъэ зытынэу фэхъазырхэм афэгъэхьыгъэу. Лъэккыбэ хьурэ тикъэралыгъо ицыфхэр лъэхъэнэ кьинмэ къагъэштагъэхэп — Урысыем иуцун исыд фэдэрэ лъэхъани шылагъэх лыхъужьхэу ячыгу фэбэнэным фэхъазырхэр. Непэ зышхъэ къэзылэтынэу езыгъэжъгъэ фашизмэм джащ фэдэу ебэнхэрэм ясатырэ хэт Мыекьуапэ шыщэу Андрей В.

— Хэушхъафыкыгъэ дзэ операциер зырагъажьэм, фашистэу къежъагъэхэм зэхашы-хьэрэм сеплэу сышысыныр къезгъэкълугъэп. Гъэрхэм жьа-лымыгъэ адызэрахъэщыгъ, урысые дзэклोलхэм ыкы Дон-басс шыпсэхэрэм хьаклэ-кьоклагъэклэ адзеклоштыгъэх. Сыкызышхыгъэ мафэм теу-бытагъэ сшыгъэ хэушхъафы-кыгъэ дзэ операциер зышы-клорэм сышылэн зэрэфаемклэ. Икыгъэ илэсым имэпылфэгъу мазэ Ростов-на-Дону сыкылауа ыкы гуфит отрядхэу «БАРС-м» хэтхэм ащыш сыхъагъ, — кьытфилотагъ дзэклोलым.

Старшэ офицер звание зэ-рилэм емылпытыгъэу, дзэклोल кьызырэкломэ ахэтэу идзэ пшъэрэлы ыгъэцэкълэнэу ащ теубытагъэ ышыгъ — зэуаплэм тегъэпсыхъэкло-разведчикэу кьулыкьу шыхыгъ.

— Дзэклोलхэм кьин альэгъу, ау лыгъэ ахэлэу теклоныгъэр къагъэблагъэ. Сэрклэ ар апэрэ зэоплэ ушэтыплэ хъугъэ ыкы

апэрэ зэпэуцужьыр егъашы сшыгъупшэщтэп — синыйбджэ-гъухэм ащышхэр шычлэсына-гъэх. Сыдэу цытми, типшъэрэлы дгъэцэклагъэ ыкы пым иопор-нэ пункт тштагъэ, члэнэгъэшхо ялэу неофашистхэр зэкълэуа-гъэх, — кьылоотагъ Андрей.

Американскэ гаубицэхэм амакьэу зитопыщэхэм псэ зы-пыт пстэури езыгъэтэкъохыщты-гъэхэм амакьэ дэгъоу дзэклोलым къешлэжъы. Ау сыда а лашэхэм мэхъанэу ялэр тидзэклोलхэу Рейхстагым Теклоныгъэм ибы-ракъ шызыгъэлагъэхэм ялэужхэр зэуаплэм итхэ зыхъуклэ? Андрей ешлэ — теклоныгъэр благъэ.

— Дзэклोलхэу хэушхъафы-кыгъэ дзэ операцием шылэхэмрэ клохэрэмрэ лыгъэ кьызыагъэ-фэнэу сафэлъало. Зыкьарэу-хъумэж. Зыгорэм шьукъы-щыуцугъэмэ, зыкьэшъутыхъ, зызышхыуушхыуэмэщт чыплэхэр къэжъугъотых, сыда зыплоклэ, щэхэм уащызыушхыуэмэщтыр чы-гур ары. Ащи изакъоп... ла-хыплхэу къэдгъэнагъэхэм яфэ-багъэ лъэшэу лэпылэгъу мэхъу. Кьызырэгъотхэр, зэрэуигъусэхэр зэхэошлэ, гур къыдащэе, — ело Андрей.

Зэрэдунаеу здеЛэжхъэзэ

Шушлэ лэпылэгъум дзэклोल-хэм агу кьылэтыштыгъ.

— Еджаплэхэм, зыналэ кьыт-тетхэм къаугъоигъэу шушлэ лэпылэгъу кьытфаклоштыгъ. Бэ сабыйхэм кьытфатхыгъэу хэу-шхъафыкыгъэ пхъуантэм дэ-

лъэу сыухъумэрэр. Зэуаплэм шызышхыспэщтыгъэ шыгъынхэр, чыгоу кьэтыухъумэщтыгъэм шыщ, синыйбджэгъухэу зыпсэ зытыгъэхэм яхъап-щыпхэр джащ фэдэу сэгъашлох, — кьыхи-гъэщыгъ дзэклोलым.

Ащ кьыкыгъэтхыгъ зэрэ-кьэралыгъоу лэпылэгъу кьазэ-раратыштыгъэр. Ащ фэдэу бэ кьыфытеуагъэр. Зым автомо-билэу «Нивэр» кьаритынуэ, нэмыкхэм дизельклэ лф зы-шлэрэ генераторхэр, пхэр, хьакухэр...

— Зэклэ кьыддэлэпылэщтыгъ — цыф кьызырэклохэр, са-тыушхэр, шьолыыр пашэхэр, кьэралыгъо хэбзэ кьулыкьухэр. Шхыныгъохэм, пкыгъо зэфэ-шхъафхэм анэмыклэу шыа-шэхэр кьытфэщтыгъ. Щазы-мэхэр, каскэхэр, шыуашэхэр псынклэу зэблэхъугъэн фаеу хъуштыгъэх, цыф зэрымыс бы-бырэ пкыгъохэу пыр зыдэ-щылэр зэгъэшлэгъэнымклэ лэ-пылэгъугъэхэр кьытагъэуалэ-щтыгъэх, — кьытфилотагъ Андрей.

Ащ кьыхыгъэщыгъ яотряд ухэфэным пае пшлэщтым цыф-хэр кьызырэклоупчлэхэрэр. Дзэ-клोलыр лъэшэу рэгъушхо текло-ныгъэм фэбэнэнэу фаехэм япчъагъэ зэрэахъорэм, патри-отическэ плуныгъэр еджаплэхэм кьазэращалэтырэм.

Гуклэгъуныгъэмклэ ушэтын

Тикъэралыгъо идзэклोलхэу хэушхъафыкыгъэ дзэ опера-

А. Гусев:

цием хэлажъэхэрэм бэ ушэты-плэу апэ кьифэрэр, ау неофа-шистхэм яжъалымыгъэ ыпа-шхъэклэ тиклалэхэм зыкьау-фэрэп.

— Донбасс шыпсэхэрэ цыф мамырхэм зэпхыныгъэ адыти-лагъ. Гушылэм пае, ньюу блэ-кырэ кьытэлъэлэу ышхын ет-тынэу, гьомылапхъэ имылахэу ело, етэты хьалыгъу, консервхэр. Ащышхэр кьытэлъэлэуштыгъэх неофашист режимым икьотэ-гъухэу цыф кьызырэклохэм жъалымыгъэ адызезыхъэхэрэм ащытыухъумэнхэу, — кьелуатэ Андрей. — Украинэ хабзэм ылыгъыгъэ чыгур шхъафит зэхъужьым, Урысыем зыхъ-хъажым, цыфхэм насыпышлоу залытэжъыгъ, лъэшэу гушлэ-щтыгъэх. Урысыем шушлэ лэ-пылэгъу ахэм къафицагъ — шыгъынхэр, шхынхэр, медицина

лэмэ-псымэхэр, лэзэгъу уцхэр. Тэ, дзэклोलхэмкли, тфэлъэклэ-щтымклэ таделэщтыгъ.

Ежъ цыфхэу шхъафит ашы-жыгъэхэри якъэгъэнэжъакло-хэм дэгъоу къафыштыгъэх, алэ кьыхъащтымклэ агу къыдащэе-щтыгъ.

— Кьызырэтаохэрэм ымы-гъэщынэхэу творческэ купхэр къахлохы тыгу къыдащэягъ. Кьы-рымрэ Донецкэрэ, Кьылблэ дзэ шьолырым артистхэр кьары-кыштыгъэх. Ахэр щынэхэрэп, кьыбдэлэпылэным пылтых, — ело дзэклोलым.

Хэушхъафыкыгъэ дзэ опе-рацием цыфыбэм язэрэщыт кьыгъэлэзэгъуагъ. Зыхэгъэгу шлу зылыгъухэрэр, псэемьблэжъэу ар кьэзыгъэгъунэхэрэр, щынэр амышлэу шьыпкэныгъэм фэ-банэхэрэр кьыхыгъэщыгъэх.

А. БАЛАБАСЬ.

Зэзэгъыныгъэклэ дзэ кьулыкьур

Мыщ хэтхэр социальнэу ухъумагъэх:

- лэжъапклэу кьаратырэр ины;
- зыгъэпсэфакло ежъыррэ иунагъо шыщэу зы нэбгырэрэ зэрэклошхэм ыкы кьы-зэрэкложышхэм апклэ атырэн;
- медицинэ фэлэ-фашлэхэр: ыпклэ хэмылэу ялазэх, ящылэныгъэ ыкы япсауныгъэ кьэушхыуэмгъэнхэм епхыгъэ тхыльхэр афагъэпсы;
- зышыпсэхушхэмклэ лэпылэгъу агъоты: зэтэхъорэ ипотека системэм хэлажъэрэм илэсышхым кьулыкьу зыхырэ уж унэе псэхушхэу рагъэгъотыным ифитыныгъэ илэ мэхъу, ащ фэдэ имылэмэ, псэхушхэр бэдждэнэу кьызырэлыхыжъырэм ыпклэ кьыфызэклагъэкложы;
- шыгъынхэрэ шхынхэрэ ыпклэ хэмылэу арагъэгъоты.

Дзэ кьулыкьу зэзэгъыныгъэклэ именной подразделениехэм захъызыгъэтхэгъэхэм:

- лэнатлэу ялэм пылэ лэжъапклэм (окладым) фэдитлу къафыха-гъахъо;
- зы мазэм сомэ мин 200 фэдиз кьараты;
- хэушхъафыкыгъэ пшъэрэлыхэр зыгъэцэклэхэрэм чэщ-зы-мафэм сомэ мини 8 къафыхагъахъо (мазэм сомэ мин 240-м нэс);
- сомэ мин 300-м нэсырэ премие кьараты;
- ветеран удостоверение кьызаратыклэ, фэгъэклотэн тедзэхэр ялэ мэхъу: пенсием процент 32-рэ къафыхэхъо, чэщ-зымафэ 15 къафыхагъахъо языгъэпсэфыгъо уахътэ илэсым илэхъан емы-лпытыгъэу, псэхушхэр-коммунальнэ хъызмэтым ыпклэу къафыхырэм ызыныкыо аты, мазэ кьэс ахъщэ тынхэр ялэх;
- дзэкулыкьушлэхэм ялфыгъэхэр апшъэрэ еджаплэхэм ыпклэ хэмылэу аштэх хэушхъафыкыгъэ квотэклэ;
- илэсыныкыо зэзэгъыныгъэ адзэшылэхэрэм лфшлэгъу мэфэ 10-м кьыклоцл сомэ мин 200 кьараты, мэзищ кьэс — сомэ мин 60.

Зэзэгъыныгъэклэ кьулыкьум хэхъанхэ фитыныгъэ зилэхэр:

- зыныбжъ илэс 18-м кьышыублагъэу илэс 60-м нэсыхэрэр;
- класси 9 хьурэ гъэсэнэгъэм нахъ мымаклэ зилэхэр;
- япсауныгъэклэ купэу «А» ыкы «Б» зыфилэхэрэм ахэхъэхэрэр.

Зэзэгъыныгъэклэ дзэ кьулыкьу зыхы зышлэгъохэм ячыллэ комиссариатхэм зафагъэзэн фае.

Мыекьуапэклэ: ур. Комсомольскэр, 217-рэ, я 119-рэ кабинет. Телефоныр: 8 (8772) 52-11-27.

«Гугъэ нэпцлхэр гъэлэсэгъэнхэр»

Аккизе Якъубэрэ Сиярэрэ ясурэт къэгъэлэгонэу «Гугъэ нэпцлхэр гъэлэсэгъэнхэр» зыфилорэр зэхащэгъ.

Бэдзэогъум и 14-м сыхъатыр 3-м Къокыплэм щыпсэурэ лъэпкхэм яискусствэккэ Къэралыгъо музеем и Темыр-Кавказ къутамэ ар щыкложт. Къэгъэлэгоныр къызэлъахыщт Къэбэртэе-Бэлыкъарым исурэтылхэу Якъубэрэ Сиярэрэ. Ащ хэхащтых ильэс 40-м къыриу-бытэу сурэт зэмплэуахыгъоу ашыгъэхэр.

Аккизе Якъубэрэ Сиярэрэ ятворчествэ тыхэгъауи, лэлыбыми ащызэлъашт. Якъубэ Аккизе (1942 — 1994 иль.) апэрэ бэлыкъар сурэтылхэу лэзэм ащыщ, КъБР-м изаслуженнэ сурэтылхэу ыккы КъБР-м искусствэм ыльэ-

ныкъоккэ и Къэралыгъо премие илауреат. Сурэтылхэу бэлахыр Къэбэртэе-Бэлыкъарым иижырэ лъэпкэ культурэрэ джырэ дунаим къыхахыгъэмрэ зэзыпхыгъэ сурэтылхэм ащыщ. Ащ сурэтылхым ильэныкъо зэфэ-шъафхэр лэклэлтых КъБР-м игерб ышлыгъ, тхылышхэм ехъумэ язэгъэпэшыр дэлэжыагъ.

Игъэшлэ гъогу чыплэшхо щаубыты къушхыахэм. Ахэм агъэсагъ пкыгъом иинагъэрэ игъэлсыклэрэ исурэтхэм къащигъэлэгъошъуау. Сыд фэдэ сурэт ышлыгъэми, ильэпкэ итхыпхэ имэхъэнэ куу хельхыа. Якъубэрэ Сиярэрэ зэготхэу,

зыкыныгъэ ахэлъэу ильэс щэ-кым ехъурэ лэф зэдашлагъ. Язакъоуи зэгъусэхэуи сурэтэу ашыгъэхэр республикэм искусствэ идышлэ фонд хэхагъэх. Джащ фэдэу Якъубэрэ Сиярэрэ сурэтылхымккэ унэгъо лэуж агъэлсыным ублаплэ фашыгъ.

Сиярэ ишхыгъусэ дунаим зехыжым, яхудожественнэ творчествэ хабзэу фашыгъэр ежъ лыгъэккэлагъ. Илофшлагъэхэм ильэпкхэу Дагыстан Республикэмрэ Къэбэртэе-Бэлыкъарымрэ якультурэ ифэмэ-бжымэ куу апхырыщыгъэу, лэубытыплэ ышлыгъэу къыригъэлэгъуыкыгъэх. Аккизе Сиярэ исурэтхэр гъэшлэгъонхы: зэм ошъопщэ хъопсагъом псынклэу ушесы, зэм образ зэфэшхыафхэм уахэткыгъэу уралъэсажыагъ. Зэккыныгъэ, зыкыныгъэ алхырыщыгъэу, ятэплэккэ ашъохэмккэ къызэккыгъэу, лъагъом игъунапкхэхэр гъунэнчъэу, дэхэныгъэм ильэу уфашъу сурэтхэр шыгъэх.

Исабынгъом къыхахыгъэ сюжетхэр, къызшыгъуагъэ чыплэм ичлыопс идэхагъэ, Дагыстан изы чылэ гупсэу, зэккыныгъэу цыкылоу Верхний Чегем фэгъэхыгъэх илофшлагъэхэр. Бэлыфыгъэм идэхагъэ къыригъэлэгъу-кы хъумэ, нэр плэпхэу узылэ-

пещэ, мэфэккэ къашом ухэтым фэдэу урелъэсажыагъ. Шы-лэныгъэм имэфэ къызэрыккэ къыхахыгъэу, цыфыр къэзыуцухэрэ пкыгъохэм якыгъэлэ-гъуыкы, псэушхыахэм, пцэжыахэм ясурэт шын цыф жъугъэхэр нахъ пэблагъэ ешых. Ахэм къаушыхыаты цыфыр дунаишхом изылах цыкылоу зэрэщытыр.

Усэккэ цырылоу Кияс Меджидовым ыпхыу Аккизе Сиярэ (1943-рэ иль.) художественнэ сэнэхъа-тымккэ апшэрэ гъэсэнэгъэ зилэ апэрэ дагыстан бэлыфыгъ. 1965-рэ ильэсым къалэу Махачкала дэт Дагыстан художественнэ училищыр къыуахыгъ. 1975-рэ ильэсым Аккизе Сиярэ Урысыем исурэтылхэм я Союз хэхагъ. Ар урысые, лэкыб сурэт къэгъэлэгонхэм ахэлэжыагъ, играфическэ сурэтхэр Польшэм, Болгарием, Германием (Баден-Баден) къащигъэлэгъуагъ.

Исурэт шыгъэхэр джащ фэдэу ащалэжыгъэх къалэхэу Москва, Налчык, Пятигорскэ,

Сурэтхэр: Къокыплэм музеем.

Киев, Грозне, Тбилиси, Махачкала, Мыекъуапэ.

Ар дунэе экспозициеу «Золотая палитра» зыфилорэм ыльэныкъоу «Эксперимент в живописи» зыцлэм къышыхагъэ-щыгъ, КъБР-м инароднэ сурэтылхэу, Дунэе академием иакадемик. Аккизе Сиярэ сурэтылхэу лэпэлэс, шылэныгъэу гъогу гъэшлэгъон къэзыкыгъэу, ибэлыфыгъэу насып лъагъэу, шлу ыльэгъурэ цыфым шыпкыныгъэу фырилэу, илоф хыалэлэу фэлэжыэрэ цыф.

Сурэтылхэм икъэгъэлэгон шыхыгъэу и 7-м нэс кложт.

Мэфэккэ къэгъэлэгон

Унагъор зыухъумэрэр

Унэгъо джэныкъом иухъумахлэхэу шыиххэу Петр ыккы Февронья Муромскэхэм я Мафэ Урысыем бэдзэогъум и 8-м шыагъэунэфыкы. Ар къызыщэжыагъэр Владимирскэ хэкумккэ къалэу Муром, ащ дэт чылысым зыцлэ къетлогъэ шыиххэу зэхъыгъусэхэр щагъэтлылжыгъэх.

«Унагъор, шлульэгъур ыккы шыпкыныгъэр» зыфилорэ къэгъэлэгонэу а мафэм епхыгъэр Лъэпкэ тхыльеджаплэм техникескэ ыккы экономическэ литературэмккэ иотдел къыщызэлъахыгъ.

Унагъор — лъапсэ. Ащ бэ къеплолэн плэкыштыри, епхыгъэу къешлэкыгъэри. Унагъор анахъэу зэзыщхэу, щызгъалэрэ шлульэгъоу, зэгурыло-зэфэсакы-жэу ильыр ары. Унагъо лэпчэ

хэбзэ-унэшоу гъэнэфагъэ иль. Унагъоу лорэ шлэрэ зэрэмылэу, зэгурылоныгъэр зылъапсэм ини цыкылуи зэфэдэу щэгупсэфы ыккы дахэу зышаушху.

Лъэпкэ тхыльеджаплэм къыщызэлъахыгъэ мэфэккэ къэгъэлэгоныр унагъом ишылаккэ лъэныкъуабэккэ къызылотыккэу щыт. Ащ унэшоу-хабзэ ильхыгъэныр, жьи ккы щызэфэсакыжыынхэр, ифэлэ-фашлэхэр зэрищыккэу гъэм тетэу игъэкъыгъэнхэр апэрэ;

къэбзэгъэ лэпккэ-лъэпккэу, гъомылэпхэу иккы, шыгъын-шъо-шэ тэрэххэр ягъэгъотыгъэнхэр, хэти зыфагъазэрэ ышлэныр; лэфышхуи, лэф цыкылуи зэхэб-дзынэу зэрэщымытыр агурыгъэ-логъэныр, чаныгъэ хэти къыз-хыгъэфэныр. А зэккэ узэфэса-къэу, узэккытэу зэдэбгъэцккэу узесэккэ, унагъори мэлэпэ. Джащ фэдэу, унагъом кыхыэрэ ахъшэми игъэфэдаккэ уналэ лъэшэу тетын фае, пцэрыхыани, шхалли, унэр гулэтыплэу щытын-ми пкыуагъэ ахэхэ. Ахэр зэккэ тхыль къэгъэлэгоным имате-риалхэм лупккэу къащылауагъ.

«За любовь и верность» ылоу къэралыгъо тын щыл, ар мы мафэм анахъ унэгъо зэгурыло хъупхыахэм афагъэшъуашэ. Къэгъагъэу ромашкэр ащ ита-мыгъ, сыда плэмэ Урысыем ижыккэ мы губгъоу къэгъагъэр шлульэгъум шыхъат фэхъоу алытэщыгъ. Ежъ къэгъагъэм итхыпэ фыжъ цыкылухэм унэгъо гухэлъыбэхэр атегъошагъэу, гуцкылу гъожъэу илэр унэгъо фэбагъэр, джэныкыор зыухъумэу алытэ.

Бэдзэогъум и 8-м — унагъом, шлульэгъум шыпкыныгъэм я

Мафэу хагъэунэфыкы, ащ ехъу-лэу, тыдэккы культурэ лэфтхыа-бзэхэр ромашкэр хэтэу бэ щызэхэхэх. Зэккэ зыфэккыжы-рэр унагъом имэхъанэу къэлэты-гъэныр, унагъом ныбжыккэу фэгъэчэфыгъэнхэр, егъэгугъ-гъэнхэр, гуцылэу «Унагъом» хэлэ купкыр хэти иккыу зэхы-шлэныр. Ащ елытыгъэу, унэгъо мэфэккымыккэу упчлэхэм джэуап-

хэр тхыльеджэхэм къараты-жыгъ, ахэм ккэу къыралоты-ккы фэгъэу Унагъом ежъэхмккэу мэхъанэу илэр: «Унагъом сэрккэ — шылэныгъэмккэу анахъ мэхъанэу зил. Унагъор сэрккэ — шыхъалэ, ащ зэккэу къешлэкыгъ»; «Унагъо — ушылэшъуныр»; «Ар насып ин, къэпщэфынауу шы-мытэу»; «Унагъор зэккэу зэры-бгъотэрэ чыпл...»; «Зэдэштэ-ныгъэ ыккы зэгурылоныгъ»; «Шу-льэгъу»; «Ар — шлульэгъур, шыпкыагъэр ыккы зэдэлэжы-ныр»; «Тилофшлэплэу чыплэхэр, тиколлективхэр — унагъо, ащ бэ къыубытырэр».

ДЗЭУКЪОЖЕ Нуриет.

Сурэтхэр: Лъэпкэ тхыль-еджаплэр

Пцэжыеешэныр

Пцэжыяшэм и Мафэ кэблагэ. Хабзэ зэрэхугыэу, бэдзэогум иятлонэрэ тхьаумафэ ар илэс кэс хагэунэфыкы. Мыгэ ар зытефэрэр бэдзэогум и 9-р ары.

Пцэжыеешэныр зикласэхэу Адыгеим исыр бэ. Профессиональнэ пцэжыяшэхэу урысые зэнэкьохэм ахэлажэхэрэри тилэх.

Краснодар краимклэ станицэу Каневскоим ипсылыгыплэ карпым икыхэдзынклэ Урысыем и Кубок кыдэхыгэнымклэ я 3-рэ клэух зэнэкьокьу бэмышлэу шыкьуагэ. Адыгеим спортсмен купи 6 ащ

хэлэжыагэ. Пстэумкли хэгэугум ишюльыр зэфэшхьафхэм якуп 45-рэ Урысыем и Кубок икыдэхын фэбэнагэ. Урысыем ипцэжыяшэхэм ялэпэлэсэныгэ зэрэхэуагэер мы зэнэкьокьум кышыльэгьуагэ.

Апэрэ едзыгьом кышегэжыагэу пцэжыяшэхэм язэнэкьокьу кызэкьэблагэ. Баллхэу кьахы-

гэхэр зэхалытэжхэзэ, едзыгьуишмэ яклэуххэр агээнэфагэ. Адыгеим икыгэ пцэжыяшэхэу, спортымклэ мастерэу Руслан Брызгуновымрэ мастерынымклэ кандидатэу Сергей Ткаченкэмрэ я 6-рэ чыплэр кьахыгэ.

Зэнэкьокьум анахэ дэгьоу зыкышыгэлыгэгогэ купи 10-мэ Адыгеим ипцэжыяшэхэу, спортымклэ мастерхэу Сергей ыкли Алексей Артюхинхэри ахэфагэ. Атекьуагэхэр Ставро-

поль, Хабаровскэ крайхэм, Ненецкэ автоном коим кьарыкыгэ пцэжыяшэхэр ары.

Пцэжыяшэм и Мафэ шьуиньбджэгьухэмрэ кышшупэблагэхэмрэ шьуалуклэнхэмклэ, чыопсым идэхагэ джыри зэ зэжыгэлыгэгунымклэ амалышлоу щыт. Ау шьукьэзыуцухэрэ дунаим зэрар ешхы, ар шьуушлои зэрэмышуцтыр зышышумыгэгуш. Пцэжыяшэм и Мафэклэ тышфэгьушло.

Зэхэзышагэр ыкли кыдзыгэжыкы:

АР-м лэпкэ Иофхэм-клэ, Ізкыб кьэралхэм ащыпсэурэ тильэпкэ-гьухэм адырлэ зэпхыныгэхэмклэ ыкли кьэбар жьугьэм иамалхэмклэ и Комитет
Адресыр:
385000
кь. Мыекьуапэ,
ур. Крестьянскэр, 236

Редакциер зыдэшыгэр:

385000,
кь. Мыекьуапэ,
ур. Первомайскэр, 197.
Телефонхэр:
приемнэр:
52-16-79

Редакцием авторхэм кьаихыгэр А4-клэ заджэхэрэ тхьапэхэу зыпгьагэклэ 5-м емышхуэрэр ары. Сатырхэм азыфагу 1,5-рэ дэлэу, шрифтыр 12-м нахэ цыкьлунэу щытэп. Мы шапхэхэм адимыштерэ тхыгэхэр редакцием эклэгэжыкы. **E-mail: adygvoice@mail.ru**

Зышаушыкыгэр:

УФ-м хэутын Иофхэмклэ, телерадиокуьэтын-хэмклэ ыкли зэлы-Ізсыклэ амалхэмклэ и Министерствэ и Темыр-Кавказ чышлэ гьэорышлал, зэраушыкыгэ нумерыр **ПИ №ТУ23-00916**

Зышыхаутырэр

ОАО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
кь. Мыекьуапэ,
ур. Пионерскэр,
268

Зэкьмкли пчягэр

4366
Индексхэр
П 4326
П 3816
Зак. 1123

Хэутынм узчыкьлэтхэнэу щыт уахьтэр
Сыхьатыр
18.00

Зышыкьлэтхэгэхэу уахьтэр
Сыхьатыр 18.00

Редактор шьхьалэр
Мэшлэкьо С. А.

Редактор шьхьалэм
игуадзэр
Тэу З. Дз.

Пшгэдэжыкыжы
зыхьырэ
секретары
Жакьэмыкьо А. З.

Спартакиадэм хэлажэхэрэр

Урысыем иньбжыкьлэхэу дзэ кьулыкьур зыхьынэу зыплалэ кьэсыхэрэм я Спартакиадэ Волгоград щэкьо.

Бэдзэогум и 11-м нэс щылэшт Иофхэбзэр зыфэгэхыгьгэр нэмыцызэхэр Сталинград дэж зыщызэхакьутагэхэр илэс 80 зэрэхурэр ары. Федеральнэ проектэу «Спортыр — щылэныгэ шапхэ» зыфилорэм диштэу мыщ фэдэ зэнэкьокьур зэхашэ. Адыгеим ыцлэ гурыт еджаплэу N 25-м иклэлэеджэклиуи 10-рэ Инэм иклэлэегэджи 2-рэ ащ хэлажэхэ.

Илэс 14 — 17 зыныбжэ клалэхэмрэ пшашэхэмрэ тхьамафэм

ехурэ спорт, дзэ дисциплинэ 11-мклэ ялэпэлэсэныгэ зынэсырэр кьагэлыгэгошт. Дзэ кьулыкьум зэрэфэхьазыркьмклэ, автоматым изэхэхынклэ ыкли иугьойжынкьлэ, пневматическэ винтовкэклэ щэрыонхэмклэ, есынымклэ, спорт снарядым идзынкьлэ, метрэ 60-мрэ километри 3-мрэ якьэчынклэ, кьэлэнымклэ ахэр зэнэкьокьуцтых. Урысыем ишюльыр 52-мэ кьарыкыгэ спортсменхэр ащ хэлажэхэ.